

Antiquae Lectionis Tomus ...

In Qvo XVI. Antiqua Monumenta Ad Historiam Mediae Aetatis Illustrandam,
Nunquam Edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1601

Epistola II. Edilredo Regi & Principibus populoque Nordanhumbrorum
gentis. Excellentissimo Æthelredo Regi & amicis dulcissimis Osbaldo
Patritio & Hosbercto Duci, & omnibus fraternæ dilectionis amicis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64144](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64144)

EPISTOLÆ
EPISTOLA II.

Edilredo Regi & Principibus populoque
Nordanhumbrorum gentis.

*EXCELLENTISSIMO ÆTHELREDO REGI
& amicis dulcissimis Osbaldo Patritio & Hosberto Duci, &
omnibus fraterna dilectionis amicis Alchwinus Leuita
æterna beatitudinis salutem.*

SVAVITAS sancti amoris sapius me cogit de anti-
qua admonere amicitia, de animarum vestrarum
salute, & de fidei veritate, & de pacis concordia,
quam habere debetis inter vos; quia amicitia, quæ deseri
potest, nunquam vera fuit. Amicus fidelis diu quæritur,
vix inuenitur, difficilè seruatur. Vos, quærens, inueni ami-
cos, seruabo amicos. Nec dimittam, quos amare cœpi, &
si lingua taceat vestra de me, literæ tamen meæ non tace-
ant de vobis, sed semper admoneo deuotionis studio, quo-
rum semper desiderio prosperitatis salutem. Cogitate quis
vos de multiplici liberauit tribulatione, quoties præsentem
eius misericordia euasistis mortem. Quoties de manu inimi-
corum erepti fuistis. Recordamini, quis vobis omnes per-
donauit honores, quos largitus est: prosperitates contulit,
sanitates largitus est, omnibus vos vestris fecit sublimiores.
His omnibus bonis nolite ingrati esse, quia eorum gratia
bonorum vitam merebitur sempiternam. Nec hæc felici-
tas huius seculi vobis æterna esse poterit.

Studete diligentissimè, vt post hos honores terrenos
cœlestes habere mereamini. Omnia huius seculi delecta-
menta velut volatilis fugient vmbra; & solummodo manet
in remuneratione bona, quod pro DEI amore egistis.
Grandis enim via de terris videtur esse in cœlum; firmissi-
ma debet esse scala, per quam ascenditur. Facilis est casus
ad

ad inferna. Sed hæc facilitas magnam habet difficultatē, sempiternum siquidem ignem; qui vrit inextinguibiliter, cadens in illum. Difficultas verò ascensionis in cœlum magnum habet gaudium, dum peruenitur, quo ascendit, beatitudinem siquidem sempiternam.

Si fortè quæritis, quomodo quis ascendat in cœlum, vel quomodo cadat in infernum. Per mala igitur operaturit homo ad inferna; per bona verò ascendit ad superna. Mala itaq; sunt opera delectatio carnalis, ambitio sæcularis, auaritia, & omnis concupiscentia mala, violentia, rapina, mēdacia, luxuria, fornicatio, inuidia, ebrietates, comestationes, inimicitia & superbia; dicente Apostolo: Qui talia agunt, regnum DEI non possidebunt, nisi in confessione & longa pœnitentia & elemosynis multis emendentur. Vnumquodq; eorum, quæ enumeravi, regnum DEI claudere poterit & infernales pœnas aperire hominibus. Væ animæ, quæ ardentes flammæ semper sustinere cogitur. Bona verò sunt opera, per quæ ascendere in cœlum possumus, charitas DEI, honor illius & timor, vigilia & orationes ad Dominum, dilectio hominum, & misericordia in homines, & remissio peccantibus in nos; iustitia in iudicijs, veritas in verbis, patientia in aduersitatibus; nemini reddere malum pro malo; elemosynæ in pauperes; benignitas in omnes homines, pietas ad amicos, fides recta ad Dominum, spes firma ad illius bonitatem; modestia in vestimentis & omni vsu seculi: temperantia, continentia, in cibo et potu, in mente humilitas, in moribus honestas, in omni vita æquitas. Hi sunt gradus per quos cœlum ascenditur. Hi mores, qui faciunt homines laude dignos. Hæc opera, quæ gaudia merentur sempiterna. Hęc est sapientia vera, vt homo sibi præuideat, quomodo in æternum fœliciter viuat, Nullatenus homo perire poterit, sicut animal quodd-

B libet,

Gal. 5.

REGAN
SII
omg. im,
SIV
24

libet, sed post hanc vitam victurus erit in æternum: bene propter bona opera; malè propter mala opera: quia DEVS vnicuiq; reddet secundum sua opera.

Nolite iniustas amare diuitias, quia omnis iniustitia vlciscitur à Domino. Et melior est benedictio DEI, quam omnes diuitiæ mūdi. Quidquid in seculo amatur, amittitur; quidquid pro DEO datur, habetur. Cui largus eris, si tuæ animæ tenax; vel quis tibi fidelis erit, si tu tibi ipse infidelis eris? Cur in aliū spem ponis, & tu tibi ipse benefacere non vis? Morieris ò homo, & omnia dimittes, quæ habes. Hic vis diues esse peregrinus, & parui temporis hospes, & non vis ibi diues esse, vbi semper eris? Præmitte tibi diuitias tuas, vt habeas in æternum, quod amas in sæculo. Construe tibi bonis operibus beatam domum. Quàm miser erit, qui semper arsurus erit in igne, qui tenebris circumdatur horrendis, qui nihil audiet nisi voces flentium & stridentium dentibus, horroremq; qui nihil sentit, nisi flammæ edaces & frigora ingentia & vermium venenatos dentes? Vt hæc horribilia, ò amice, euadere valeas, nullus tibi labor durus videri debet; vt ad illam beatitudinem peruenire merearis, æterna pace iucundissimam, æterna gloria felicissimam.

Nulla secularis ambitio, nulla carnis delectatio, nulla inimicorū vindicta impediatur cursum tuum; sed curre dum lucem habes, operare dum dies est, quatenus ad lucem peruenias perpetuam, vt cum Christo & Sanctis eius regnare merearis ad gloriam sempiternam.

Non solum vos viri clarissimi, & filij charissimi his meis admoneo litterulis, sed & omnes dilectæ gentis principes, & diuersorum nomina seu Ecclesiasticæ pietatis ordines, seu secularis potentiæ sublimitates, communi charitatis intuitu, quasi alumnus vestræ dilectionis deuotus de-

precor, DEi diligentissimè obedire præceptis, prædicato-
ribus salutis vestræ subditos esse. Illorum est, (id est, sacer-
dotum) verba Dei non tacere. Vestrum est, ò principes,
humiliter obedire, diligenter implere. Regis est omnes
iniquitates pietatis suæ potentia opprimere; iustum esse in
iudicijs, pronum in misericordia. Secundùm quod ille
miseretur subiectis, miserebitur ei Deus. Sobrium in mo-
ribus, veridicum in verbis, largum in donis, prouidum in
consilijs, consiliarios habere prudentes, Dominum timen-
tes, honestis moribus ornatos. Oportet eum non cupidum
esse alienarum hæreditatum, non auarum, non violenter
rapientem, dicente Apostolo, Neq; fures, neq; auari, neq; 1. Cor. 6.
rapaces regnum DEI possidebunt. Et sæpe per rapinas
propria amittit, quia Deus gemitum exaudit oppressorum.

Legimus quoq; quòd Regis bonitas totius est gentis
prosperitas, victoria exercitus, aëristemperies, terræ abun-
dantia, filiorum benedictio, sanitas plebis. Magnum est
totam regere gentem. A regendo verò Rex dicitur, &
qui bene regit subiectū sibi populum, bonam habet à Deo
retributionem, regnum scilicet cœleste. Valde feliciter
regnat in terra, qui terreno regno merebitur cœleste. O-
rationibus verò & vigilijs eò instantius ad Deum insistere
debet, quò non pro se solummodo, sed & pro totius gentis
prosperitate Deum deprecari debet. Similiter principes
& iudices populi, in iusticia & pietate populo præsent, vi-
duis, pupillis, & miseris sint quasi patres, quia æquitas prin-
cipum populi est exultatio. Ecclesiarum Christi sint de-
fensores & tutores, vt seruorum Dei orationibus, longa
vivant prosperitate. Ecclesia sponsa est enim Christi, &
qui eam violare nititur, vel rapere quæ sua sunt, vindicat
in eum Deus Christus sponsus sanctæ suæ Ecclesiæ.

Videris quomodo perierint antecessores vestri Reges.

B 2 &

& principes propter iniustitias, & rapinas, & immunditias vitæ: nec ab huiuscemodi mûdi se peccatis criminû capitulum, Deum timentes, abstinuerunt; nec, quod peius est, immanissima scelerum vulnera pœnitentiæ medicamentis sanare curarunt. Computruerunt in peccatis suis, donec repentino terrore cecidit super eos iudicium Dei, & tam infeliciter in conspectu omnium perierunt, quàm impudenter sine vlla reuerentia pessimis se inuolui sceleribus non metuerunt. Heu quàm miserè præsentem perdidērunt vitam! Sed multò miserabilius in æternis cruciantur tormentis. Timete illorum perditionem, & à talibus vobismetiplos impietatibus obseruate, in quibus illi perierunt. Idem enim Deus super vestra vigilat opera, qui illorum non pepercit sceleribus. Multi verò per rapinas & iniquitates colligere gestiunt, & nesciunt, quòd vtrumq; propter auaritiam iniquam, & terrena cito perdunt bona, & cœlestia nunquam adquirunt.

Illiusmodi, viri fratres, vobismetipsis caute iniquitates, quatenus Deum omnipotentē in præsentivita propitium habere mereamini, & in futuro æternorum largitorem bonorum.

Pacem habete inter vos, & benignitatem, & misericordiam, & iustitiam ad oēs homines; & castitatem corporis custodite vestri, vt Spiritus sanctus vestris habitet pectoribus; qui sapiens vobis semp suggerat consiliû, vsq; ab omni defendat hoste visibili & inuisibili: vestroq; Domino fideles estote. Per vestram concordiam regnum dilatetur vestrum, quod sæpe per discordiam minui solebat; dicente ipsa veritate: Omne regnum in seipsum diuisum non stabit. Sicuti maxima imperia per dissensiones intestinas dilapsa decrescabant, & è contrario minima quæq; ciuitatis cuiuslibet vel prouinciæ; per pacificā concordia regnum cresce-

Matth. 12.

Vide Notam.

crefcebat & proficiebat, & fortioribus sibi tandem imperabat regnis.

Timete flagellum, quod venit super Ecclesiam S. CVD-
PERTI, locū scilicet sanctissimum & multorum sanctorum
suffragijs diuicissimū, nunc verò miserabiliter à paganis de-
uastatū. Qui hoc non timet, & seipsum non corrigit, & pro
sua patriæ prosperitate non plangit ad Deum, carneum
non habet, cor sed lapideum.

Episcoporum est monasteria corrigere, seruorum
Dei vitam disponere, populo Dei verbum prædicare &
diligenter plebem erudire subiectam; Laicorum est obedi-
re prædicationi, iustos esse & misericordes, quatenus di-
uina benedictio per suam magnam misericordiam nobis
nostrisque; nepotibus patriam in bona prosperitate conser-
uare dignetur, quam nostris parentibus per pietatis suæ
dexteram perdonare dignatus est.

EPISTOLA III.

Domino Piiſſimo & Præstantiſſimo & o-
mni honore digniſſimo Dauid Regi.

FLACCVS ALBINVS VESTRÆ BEATI-
tudini æternam in Christo salutem.

DVLCEO sanctæ dilectionis vestræ omnibus ho-
ris etiam & momentis auiditatem pectoris mei
abundanter reficit, & decoris vestri facies, qua
suos amabiliter considerare solebat, totas memoriæ meæ
venas, cum magna iucunditate desiderabiliter implet, &
quasi multarum in corde diuitiarum species, vestræ boni-
tatis nomen, & aspectus reconditur. Ideo mihi magna est
iucunditas, vestræ dulcissimæ prosperitatis audire lætitiã,

B 3. ad

CCCLXV
SII
omg. omg.
SIV
24